

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANTALYA KAŞ BELEDİYESİ

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	36

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	6
Tablo 8: Taşınır Mal Yönetimi Hesap Cetveli ile Bilanço Tutarlarının Karşılaştırılması	17
Tablo 9: Taşınmaz Kayıtlarının Bilanço Hesapları ve Taşınmaz Yönetim Sistemi ile Karşılaştırılması	18
Tablo 10: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılan Alım ve Yapım İşlerinde Ödenek Sınırı Aşımı	31

KISALTMALAR

KHK Kanun Hükümünde Kararname

TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Maddi Duran Varlıklara İlişkin Amortisman İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olarak Yapılmaması
2. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtılmaması
3. Özel Maliyetler Hesabının Hatalı Kullanılması
4. Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli İle Bilanço Kayıtları Arasında Tutarsızlık Bulunması
5. Taşınmazların Kaydına İlişkin İşlemlerde Muhasebe Kayıtları ile Taşınmaz Mal Yönetimi Kayıtları Arasında Farklıklar Bulunması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
2. Kira Süresi Sona Eren Bazı Taşınmazların Ecrimisil Alınarak Kullanılmaya Devam Ettirilmesi
3. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alma Zorunluluğu Bulunmayan Bazı İş Yerlerine İlan ve Reklam Vergisi ile Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmemesi
4. İmar Mevzuatına Aykırı Yapılaşmaların Önlenmesine Yönelik Çalışmalardan Yeterli Sonuç Alınmaması
5. Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi
6. Büyükşehir Belediyesinden İlçe Belediyesine Aktarılması Gereken Otopark Yerlerinin İşletilmesine İlişkin Gelirin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması
7. Müze Giriş Ücretlerinden Alınması Gereken Belediye Paylarının Takip ve Tahsilinin Yapılmaması
8. Kullanılan Muhasebe Programının Boş Yevmiye Bırakmaya ve Geriye Dönük İşlem Tesisine İmkân Vermesi

9. Mal Alımlarının Doğrudan Temin Limitlerinin Altında Kalmak Maksadıyla Kısımlara Bölünerek Yapılması

10. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

11. Sözleşmelerin Feshinde Teminatların Güncellenmeden Gelir Kaydedilmesi

12. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzelkişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Kaş Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kaş Belediyesi, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır. 2.231 km² alana sahip İlçenin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2023 yılı verilerine göre yerleşik nüfusu 61.488 kişi olup 54 mahallesi bulunmaktadır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte

olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Kaş Belediyesinin karar organı olan Kaş Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 25 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı

olarak görevlendirebilmektedir.

Kaş Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 5 birim belirlenmiştir. Bunlar Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü ve Park ve Bahçeler Müdürlüğü'dür.

Başkana bağlı memurlar arasından atanan 1 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 2 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin memur başkan yardımcısına bağlı 4 adet, seçilmiş belediye başkan yardımcılarında bağlı 6 adet hizmet birimi bulunmaktadır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilen Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	270	74
Sözleşmeli Personel		1
Kadrolu İşçi	133	29
Toplam	403	104
Geçici İşçi		
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		318
Genel Toplam	403	422

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu 1 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Kaş Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Kaş Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılda Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri		42.710.700,00	7.205.037,77 / 4.073.042,05	45.842.695,72	43.791.051,96	2.051.643,76	
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri		8.024.100,00	1.017.124,65 / 902.251,20	8.138.973,45	5.460.112,65	2.678.860,8	
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	5.495.824,58	329.736.200,00	92.873.551,31 / 8.440.000,00	419.665.575,89	349.601.104,22	63.660.649,42	6.403.822,25
04	Faiz Giderleri		1.000.000,00	3.021.169,14 / 0,00	4.021.169,14	4.021.169,14		
05	Cari Transferler		6.120.700,00	5.912.708,58 / 1.015.445,00	11.017.963,58	10.284.677,81	733.285,77	
06	Sermaye Giderleri	145.808.874,79	473.230.000,00	0,00 / 13.172.000,00	605.866.874,79	167.188.966,82	15.481.536,00	423.196.371,97
07	Sermaye Transferleri		690.000,00	250.000,00 / 0,00	940.000,00	825.731,12	114.268,88	
08	Borç Verme							
09	Yedek Ödenek		95.500.000,00	0,00 / 82.676.853,20	12.823.146,80		12.823.146,80	
Toplam		151.304.699,37	957.011.700,00	110.279.591,45 / 110.279.591,45	1.108.316.399,37	581.172.813,72	97.543.391,43	429.600.194,22

Kaş Belediyesinin 2023 yılı bütçesi ile 957.011.700,00 TL ödenek öngörölmüş olup önceki yıldan devreden 151.304.699,37 TL ödenekle birlikte 2023 yılı ödenek toplamı 1.108.316.399,37 TL olmuştur. Yıl içinde 581.172.813,72 TL bütçe gideri yapılmış, 97.543.391,43 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 429.600.194,22 TL ödenek ise 2024 yılına devretmiştir.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	72.735.700,00	50.083.971,22		50.083.971,22	68,86
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	251.550.000,00	134.858.147,94		134.858.147,94	53,61
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	344.575.000,00	25.440.084,99		25.440.084,99	7,38
05- Diğer Gelirler	191.075.000,00	272.254.470,69		272.254.470,69	142,49
06- Sermaye Gelirleri	96.750.000,00	26.014.053,91		26.014.053,91	26,89
08- Alacaklardan Tahsilat	410.000,00				
09- Red ve İadeler	-84.000,00				

Toplam	957.011.700,00	508.650.728,75		508.650.728,75	53,15
---------------	-----------------------	-----------------------	--	-----------------------	--------------

Belediyenin 2023 yılı net bütçe geliri, bütçe gelir tahmininin %53,2'si seviyesinde 508.650.728,75 TL olarak gerçekleşmiştir. Alınan bağış ve yardımlar %7,4, sermaye gelirleri %26,9, vergi gelirleri %68,9, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri %53,6 diğer gelirler ise %142,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Yıl İçinde Eklenen (TL)	Yıl İçinde Düşülen (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	42.710.700,00	7.205.037,77	6.124.685,81	43.791.051,96	102,53
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	8.024.100,00	1.017.124,65	3.581.112,00	5.460.112,65	68,05
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	335.232.024	92.873.551,3	72.100.649,4	349.601.104,2	104,29
04- Faiz Gideri	1.000.000,00	3.021.169,14	-	4.021.169,14	402,12
05- Cari Transferler	6.120.700,00	5.912.708,58	1.748.730,77	10.284.677,81	168,03
06- Sermaye Giderleri	619.038.874,7	-	28.653.536,0	167.188.966,8	27,01
07- Sermaye Transferleri	690.000,00	250.000,00	114.268,88	825.731,12	119,67
08- Borç Verme	-	--	-	-	
09- Yedek Ödenekler	95.500.000,00	-	95.500.000,0	-	
Toplam	1.108.316.398,70	110.279.591,45	207.822.982,88	581.172.813,72	52,44

Tabloya göre 2023 yılında bütçe giderleri, başlangıç ödeneğinin %52,4'ü seviyesinde 581.172.813,72 TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolar da yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	18.244.101,35	30.554.927,50	50.251.625,44	67,48	64,46
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	31.576.539,75	73.449.760,46	134.924.738,18	132,61	83,70
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	4.235.399,60	3.767.648,11	25.440.084,99	-11,04	575,22
Diğer Gelirler	73.674.393,72	123.443.962,61	272.256.680,81	67,55	120,55

Sermaye Gelirleri	2.168.105,68	1.300.000,00	26.014.053,91	-40,04	1901,08
Toplam	129.898.540,10	232.516.298,68	508.887.183,33	79,00	118,86
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	172.329,40	209.559,32	236.454,58	21,60	12,83
Net Toplam	129.726.210,70	232.306.739,36	508.650.728,75	79,07	118,96

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre %119 oranında 276.343.989,39 TL artış göstermiştir. Bu çerçevede; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde %84, vergi gelirlerinde %64, diğer gelirlerde %121 ve sermaye gelirlerinde %1900 olarak gerçekleşen artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	14.252.048,00	21.891.133,66	43.791.051,96	53,60	100,04
SGK Devlet Prim Giderleri	2.207.822,81	3.219.335,16	5.460.112,15	45,81	69,60
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	63.890.263,38	193.775.698,09	349.601.104,22	203,29	80,42
Faiz Giderleri	1.032.956,03	559.463,29	4.021.169,14	-45,84	618,75
Cari Transferler	1.900.532,14	3.254.308,05	10.284.677,81	71,23	216,03
Sermaye Giderleri	34.018.006,30	85.736.493,01	167.188.966,82	152,03	95,00
Sermaye Transferleri	302.631,64	327.395,37	825.731,12	8,18	152,21
Toplam	117.604.260,30	308.763.826,63	581.172.813,72	162,54	88,23

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre %88 oranında 272.408.987,09 TL artış göstermiştir. Gider kalemleri incelendiğinde artışın büyük ölçüde mal ve hizmet alım giderleri, sermaye giderleri ve personel giderlerinden kaynaklandığı görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 574.258.016,10 TL, Faaliyet Geliri 604.210.902,00 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 29.952.885,90 TL olarak gerçekleşmiştir.

Kaş Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye (*) Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
---------	--------------	-----------------------------------	--	--------------------

1	Kaş Likya Turizm İnşaat Gıda Temizlik Taşımacılık Madencilik ve Tic. Ltd.Şti.	250.000,00	250.000,00	100
---	---	------------	------------	-----

(*) Şirketin sermaye tutarı enflasyon düzeltmesi öncesindeki durumu göstermektedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Kaş Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun'un "İç kontrol sistemi" başlıklı Beşinci Kısımının 55., 56. ve 57'nci maddelerinde iç kontrol sisteminin tanımı, amacı ve yapısı belirlenmiştir. Söz konusu Kanun'da; İç kontrol; "*İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü*" olarak tanımlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 31.12.2005 tarihli ve 26040 üçüncü mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın "İç kontrol standartları" başlıklı 5'nci maddesinde; "*İç kontrol standartları, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Bakanlık tarafından belirlenir ve yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür. Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebilir.*" hükmü yer almaktadır.

Mezkûr hüküm gereği Hazine ve Maliye Bakanlığı, kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla gerekli standart ve temel şartları belirlemiş ve "Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği" adı altında 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlamıştır.

Belediyece, 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5'inci Kısımında düzenlenen İç Kontrol Sistemi düzenlemesi esas alınarak, Kurumu ait İç Kontrol Eylem Planı hazırlanmıştır.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile iç kontrolün; "kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme" bileşenleri temelinde, standartlar ve sağlanması gereken genel şartlar belirlenmiş ve bu alandaki çalışmaların hazırlanacak eylem planları ile izlenmesi öngörülmüştür.

Bu çerçevede Belediyenin iç kontrol sistemi; anılan Tebliğ'de yer verilen kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenleri esas alınarak

değerlendirilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları belirlenmiştir.

İdarede görev yapan personele "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili kısa açıklama yapılarak etik sözleşmesi imzalatılmaktadır.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmiştir.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler 2021 yılında belirlenmiş ancak izleyen yıllarda prosedürlerle ilgili güncelleme yapılmamıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

İdarenin 2020-2024 yıllarını kapsayan Stratejik planı hazırlanarak Kurumun internet sitesinde yayınlanmıştır. Ayrıca Stratejik plan 2022 yılında yeni müdürlükler kurulması sebebiyle güncellenmiştir.

İdare performans programı, içerik olarak mevzuata uygun olarak hazırlanmış ve kurumun internet sitesinde yayınlanmıştır.

İdare iç kontrol riski belirlenmiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri belirlenmiştir.

İdare tarafından yetki devirleri ve sınırları yazılı olarak belirlenmiş, yapılan görevlendirmelerde, görevler ayrılığı ilkesini dikkate alınmıştır.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

İzleme Standartları

Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

Belediyede iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde, yürürlükteki iç kontrol mevzuatı gerekleri büyük ölçüde yerine getirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Antalya Kaş Belediyesi'nin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Amortisman İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olarak Yapılmaması

2023 yılı mali tablolarında mevcut maddi duran varlık tutarından fazla amortisman ayrıldığı görülmüştür.

04.11.2015 tarihli ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 47 Sıra Numaralı Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde duran varlıklara uygulanacak amortisman ve tükenme paylarına ilişkin usul ve esaslar

düzenlenmiş olup; amortisman ve tükenme payının, varlığın yararlanma süresine göre Tebliğ ekinde yer alan süre ve oranlara göre her yıl eşit olarak ayrılması gerektiği, duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi değerlerinin maliyet bedeli olduğu ve amortisman tabi her bir varlığın duran varlıklar amortisman defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Ayrıca söz konusu işlemlerin muhasebeleştirilmesine ilişkin olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin;

Maddi duran varlıklara ilişkin 187'nci maddesinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı,

257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliği ve işleyişinin açıklandığı 202'nci ve 203'üncü maddelerinde ise söz konusu hesabın maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı ve maddi duran varlıklar hesapları için ayrılan amortisman tutarlarının yılsonunda bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği,

hüküm altına alınmıştır.

İlgili mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; birikmiş amortisman tutarlarının ancak varlığın maliyet bedeli kadar olabileceği, dolayısıyla amortisman tabi duran varlık değerinden fazla olamayacağı ve amortismanın yanlış ayrılması durumunda söz konusu hesabın gider hesapları ile birlikte çalışması nedeniyle mali tablolarda hataya neden olacağı anlaşılmaktadır.

Ancak yapılan incelemede, Kurum mali tablolarında amortisman tabi maddi duran varlık tutarından fazla birikmiş amortisman tutarının olduğu, bazı durumlarda varlık değeri sıfır olmasına karşılık amortisman ayrıldığı ve bu nedenlerle alt kodlar itibarıyla 843.233,45 TL fazla amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, duran varlıkların toplam tutarını aşacak şekilde amortisman ayrılması nedeniyle 2023 yılı Bilançosu ve Faaliyet Sonuçları Tablosunda 843.233,45 TL'lik hataya sebebiyet verilmiş olup, duran varlıklara ilişkin amortisman işlemlerinin yukarıda yer verilen Tebliğ ve Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılması, taşınır-taşınmaz bilgi sistemlerinin etkin hale getirilerek, muhasebe bilişim sistemleri ile entegrasyonunun sağlanması gerekmektedir

BULGU 2: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtması

Belediyenin sermayesinin tamamı kendisine ait olan Şirketinin bilançosunda yer alan sermaye tutarı ile Belediyenin bilançosunda yer alan 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabındaki tutarın örtüşmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabını açıklayan 181'inci maddesinde, bu hesabın mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar ile bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 182'nci maddesinde, mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değeri ile bu hesaba kaydedileceği ve sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların, mal ve hizmet üreten ilgili kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılıklı olarak yer alan tutarlara eşit olması gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in devam eden 183'üncü maddesinde ise 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına hangi durumlarda borç ve alacak kaydı yapılacağı düzenlenmiş olup; nakden verilen sermayenin bir taraftan bu hesaba borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği, duran varlıklar içinde yer alan taşınır ve taşınmaz mallardan sermayeye eklenmek amacıyla mal ve hizmet üreten kuruluşlara verilenlerin, bir taraftan net değeri bu hesaba, ayrılan amortisman tutarı ilgili amortisman hesabına borç, varlığın kayıtlı değerinin ise ilgili duran varlık hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Belediyenin ortağı olduğu Şirketten alınan belgelere göre; Belediyenin, Şirkete olan ortaklığının toplam sermaye miktarı 500.000,00 TL'dir. Ayrıca 28.05.2020 tarih ve 10085 sayılı Ticaret Sicil Gazetesinde de "Beheri 1.000,00 Türk Lirası değerinde 500 adet paya karşılık gelen 500.000,00 Türk Lirası, tarafından karşılanmıştır. Önceki sermayeyi teşkil eden 260.000,00 TL tamamen ödenmiştir. Bu defa arttırılan sermayenin 240.000,00 TL nakdi sermaye yirmidört ay içerisinde ödenecektir." denilerek mevcut sermayenin 500.000,00 TL'ye arttırıldığı, söz konusu tutarın 2 yıl içerisinde ödeneceği taahhüte bağlanmıştır.

Yapılan incelemede, daha önce Şirketin kuruluş sermayesi olan 10.000,00 TL'yi kayıtlarına almayan Belediyenin 2023 yılsonu itibarıyla söz konusu sermaye artırımını taahhüdünü de yerine getirmediği, bu itibarla Belediyenin muhasebe kayıtlarında 241 Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının borç bakiyesinin 500.000,00 TL olması gerekirken 250.000,00 TL olduğu tespit edilmiştir.

Belediyenin sermayesinin tamamına sahip olduğu Şirket ile Belediyenin mali tabloları arasındaki farklılık, mali tabloların gerçeği yansıtmamasına yol açarak Belediyenin şirketi üzerindeki sermaye payının takibini zorlaştırdığından hatanın düzeltilmesi yönünde çalışma yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Özel Maliyetler Hesabının Hatalı Kullanılması

Kaş Belediyesine tahsisli taşınmazlar ile "Kardeş Şehir Projesi" kapsamında yapımı üstlenilen taşınmazlara ilişkin giderlerin, kiralanan gayrimenkuller için yapılan değer artırıcı harcama niteliğinde olmamasına rağmen Özel Maliyetler Hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 264 Özel maliyetler hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 212'nci maddesinde; bu hesabın, kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya ekonomik değerinin sürekli olarak artırılması amacıyla yapılan giderler ile bu gayrimenkullerin kullanılması için yapılıp, kira süresinin sonunda mal sahibine bırakılacak olan varlıkların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 213'ncü maddesine göre, bütçeye gider kaydıyla edinilen özel maliyet tutarları bir taraftan 264 Özel Maliyetler Hesabına borç, ödenecek tutar 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilmelidir.

Yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, idarenin kiraladığı taşınmazlar için yapacağı ve kira süresi sonunda mal sahibine bırakacağı varlıklara ilişkin değer arttırıcı harcamaların 264 Özel Maliyetler Hesabına borç kaydedilerek muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, Kaş Belediyesine tahsisli taşınmazlar ile Kardeş Şehir Projesi kapsamında Şırnak İli Silopi İlçesinde yapımı üstlenilen park ve yeşil alanlara ilişkin

giderlerin, kiralanın gayrimenkuller için yapılan giderlerden olmamasına rağmen 264 Özel Maliyetler Hesabında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, 264 Özel Maliyetler Hesabının kiralanın gayrimenkullere yapılacak değeri artırıcı harcamalar ile bu taşınmazların kullanılması için yapılar, kira süresinin sonunda mal sahibine bırakılacak olan varlıklar için yapılan giderlerin muhasebeleştirilmesi için kullanılması gerekmektedir.

BULGU 4: Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli İle Bilanço Kayıtları Arasında Tutarsızlık Bulunması

İdarenin Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvelinde yer alan tutarlar ile taşınır hesaplarının bilançoda yer alan tutarlarının birbiri ile uyumlu olmadığı görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun taşınır işlemlerine ilişkin hükümlerine dayanılarak çıkarılan Taşınır Mal Yönetmeliği uyarınca taşınır kayıtlarını tutmak ve mali yıl sonunda Taşınır Yönetim Hesabı'nı düzenlemekle yükümlü kılınmışlardır.

Anılan Yönetmelik'in "Taşınır mal yönetim hesabı" başlıklı 34'üncü maddesinin birinci fıkrasında; taşınır mal yönetim hesabının taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri bazında hazırlanacağı ve taşınır kontrol yetkilisince kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğunun kontrol edilerek imzalanacağı hükmüne yer verilmiştir. Ayrıca mezkûr maddenin ikinci fıkrasında da taşınır mal yönetim hesabını oluşturan cetvellerin; yılsonu sayımına ilişkin sayım tutanağı, taşınır sayım ve döküm cetveli, harcama birimi taşınır mal yönetim hesabı cetveli ve yılsonu itibariyle en son düzenlenen taşınır işlem fişinin sıra numarasını gösterir tutanak olduğu belirtilmiştir.

Yönetmelik'in aynı maddesinde; muhasebe yetkililerinin kendilerine gönderilen taşınır yönetim hesabı cetvellerindeki kayıtları, muhasebe kayıtlarıyla karşılaştırıp uygunluğunu onayladıktan sonra harcama yetkilisine geri göndereceği hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Yönetmelik'in "Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde ise; taşınır giriş ve çıkış kayıtlarının muhasebe birimlerine hangi süreler itibariyle bildirileceği düzenlenmiş olup, bu madde uyarınca yıl içinde giriş veya çıkışı yapılan taşınırın belirli sürelerle ve en geç yılsonu itibariyle muhasebe birimine bildirilmiş olması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesabı Cetvelinde yer alan tutarlar ile muhasebe kayıtlarında yer alan tutarların birbiriyle uyumlu olması gerektiği anlaşılmaktadır. Ancak Antalya Kaş Belediyesinde bu tutarların birbiriyle uyuşmadığı, taşınır kayıtlarının ve takibinin sağlıklı bir şekilde işlemediği tespit edilmiştir.

Tablo 8: Taşınır Mal Yönetimi Hesap Cetveli ile Bilanço Tutarlarının Karşılaştırılması

Taşınır Hesabının Adı ve Kodu	Bilançoda Yer Alan Tutarlar (TL)	Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Cetvelindeki Tutarlar (TL)	Fark (TL)
150- İlk Madde ve Malzeme Hesabı	2.851.579,05	2.236.918,90	614.660,15

Yukarıda yer alan tablodan da görüleceği üzere Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile bilançodaki tutarların farklı olması nedeniyle 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı 614.660,15 TL fazla görülmektedir.

İdarenin mali tablolarının doğru ve güvenilir bilgi sağlama görevini yerine getirebilmesi için stoklara yönelik kayıt ve takip işlemlerinin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde sağlıklı bir şekilde yapılarak, İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesabı Cetvelinde yer alan tutarlar ile muhasebe kayıtlarındaki tutarların eşitliğinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 5: Taşınmazların Kaydına İlişkin İşlemlerde Muhasebe Kayıtları ile Taşınmaz Mal Yönetimi Kayıtları Arasında Farklıklar Bulunması

Kaş Belediyesinin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin olarak; taşınmazların tamamının muhasebe kayıtlarına alınması, taşınmazlara ilişkin bedel belirleme çalışmalarının tamamlanması, taşınmaz formlarının oluşturulması, taşınmaz icmal cetvelinin hazırlanması ve muhasebede yer alan taşınmaz kayıtlarının fiili duruma göre düzeltilmesi çalışmaları tamamlanmadığından, muhasebede yer alan taşınmaz kayıtlarının mali tablolarda gerçeği yansıtmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında "*Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.*" hükmü yer almakta olup, aynı maddenin ikinci fıkrasında ise taşınmazların hangi değer üzerinden kayda alınacağı belirlenmiştir. Buna göre, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden veya bu bedel belirlenemiyorsa rayiç bedel üzerinden kayda alınması gerektiği, diğer taşınmazlar için ise maliyet bedeli ve

rayiç bedel konusunda bir düzenleme yapılmadığından bu taşınmazların kaydında doğrudan doğruya iz bedelinin esas alınacağı ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler" başlıklı geçici 1'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesinde yer alan hükümlere göre, Belediyeye ait taşınmazlarının söz konusu Yönetmelik eki Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formunda, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formunda, Orta Malları Formu'nda, Genel Hizmet Alanları Formunda, Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formunda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydının tutulması ve bu formların esas alınarak taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerekmektedir.

31.12.2023 tarihi itibarıyla, taşınmaz yönetimi ile muhasebe kayıtlarının karşılaştırılması aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 9: Taşınmaz Kayıtlarının Bilanço Hesapları ve Taşınmaz Yönetim Sistemi ile Karşılaştırılması

Hesap Adı	Bilanço Hesap Bakiyeleri (A)	Taşınmaz Yönetim Sistemi (B)	Fark (A-B)
250- Arazi ve Arsalar Hesabı	838.020.122,06	923.473.171,36	(85.453.049,30)
251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	66.791.622,85	52.986.095,02	13.805.527,83
252- Binalar Hesabı	540.899.145,34	525.096.419,43	15.802.725,91
Toplam Taşınmazlar	1.445.710.890,25	1.501.555.685,81	(55.844.795,56)

Yapılan incelemede, muhasebe kayıtlarında taşınmaz yönetim sistemine göre; 250 Arazi ve Arsalar Hesabının 85.453.049,30 TL eksik, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının 13.805.527,83 TL ve 252 Binalar Hesabının 15.802.725,91 TL fazla olmak üzere toplam taşınmazların 55.844.794,56 TL eksik görüldüğü tespit edilmiştir.

Mali tablolarda yer alan taşınmaz kayıtları ile taşınmaz yönetim sistemindeki kaydı durumun tutarlılığının sağlanması için kayıtlar arasındaki farklılıkların nedenlerinin araştırılarak gerekli düzeltme işlemlerinin yapılması ve taşınmazların gerçek durumunun 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabına yansıtılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan bir kısmının mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmadığı ve ilgili taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4' üncü maddesinde cins tashihinin; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemini ifade ettiği belirtilmiştir.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre, kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Ancak, Belediye taşınmazları ve tapu kayıtları üzerinde yapılan inceleme neticesinde mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları farklılık gösteren bir kısım taşınmaza ilişkin cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Cins tashihinin yapılmaması, Belediyeye ait taşınmazların mevcut kullanım şekillerinin tam olarak anlaşılmasına yol açmaktadır.

Sonuç olarak yukarıda belirtilen hüküm gereği, taşınmazların cins tashihi işlemlerinin gerçekleştirilmesi suretiyle mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları arasında uyumun temin edilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 2: Kira Süresi Sona Eren Bazı Taşınmazların Ecrimisil Alınarak Kullandırılmaya Devam Ettirilmesi

Kira süreleri sona eren belediye mülkiyetindeki bazı taşınmazların yeniden ihale yapılmaksızın ecrimisil karşılığında aynı kişilere kullandırıldığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesi ile belediye mülkiyetindeki taşınmazların ancak bu Kanun hükümlerine göre kiraya verilebileceği, "Kiralarda sözleşme süresi" başlıklı 64'üncü maddesi ile belirli istisnalar haricinde, kiraya verilecek taşınmazların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı ve taşınmazların üçüncü kişilere kiralanması işlemlerinin ise aynı Kanun'un 35'inci maddesinde sayılan ihale usulleri çerçevesinde yürütülmesi gerektiği hüküm altına alınmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18'inci maddesi uyarınca, belediyeye ait taşınmazların üç yıldan fazla süre ile kiralanmasına karar vermek yetkisi belediye meclisine; aynı Kanun'un 34'üncü maddesi uyarınca, söz konusu taşınmazların süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek yetkisi ise belediye encümenine verilmektedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınmazlara ait kira sözleşmelerinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği ve kira sözleşme bitim tarihi ile tahliye tarihi arasında ecrimisil alınacağı hüküm altına alınmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı ifade edilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; Belediye mülkiyetindeki taşınmazların ancak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda yer alan esaslar ve süreler dâhilinde ihale yapılmak suretiyle kiraya verilebileceği, yenileme işlemlerinin aynı usuller çerçevesinde yapılabileceği sonucuna varılmaktadır.

Nitekim, Sayıştay Genel Kurulu'nun 21.1.1993 tarihli ve 4761/1 sayılı kararında; genel ve katma bütçeli idareler, özel idare ve belediyeler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar tarafından 2886 Sayılı Kanun'a göre kiraya verilen gayrimenkullere ait kira sözleşmelerinin yenilenmesi veya sona erdirilmesi konularında 2886 Sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

Yapılan incelemede, Kaş Belediyesinin 2023 yıl sonu itibariyle; kira süresi sona ermiş olan dükkân, restoran, çay bahçesi, işyeri, vb. vasıfta olmak üzere toplam 226 adet taşınmazının tahliye edilmeyerek aynı kişilere aylık ecrimisil bedeli karşılığında kullandırıldığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Kaş Belediyesince kira süresi sona eren taşınmazlarla ilgili gerekli işlemlerin mevzuatta öngörüldüğü şekilde başlatılması ve bahse konu taşınmazların usulüne uygun olarak ihale edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alma Zorunluluğu Bulunmayan Bazı İş Yerlerine İlan ve Reklam Vergisi ile Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmemesi

İşyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan iş yerlerine ilan ve reklam vergisi ile çevre temizlik vergisi mükellefiyeti tesis edilmediği, dolayısıyla söz konusu iş yerlerinden bu vergilere ilişkin tahakkuk işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, ilan ve reklam vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır. Kanun'un 16'ncı maddesinde ise, vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde, ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından; ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde, ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, bu verginin tarh ve tahakkuk ettirileceği ifade edilmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde ise, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait tahakkuk eden çevre temizlik vergisinin her yıl emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği belirtilmiştir.

Diğer yandan 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 2'nci maddesinde avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren işyerleri, tabipler, noterler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf tutulmuştur.

Uygulamada, iş yerleri için vergi mükellefiyetleri, İdareye işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak için başvuruda bulunulduğunda oluşturulmaktadır. Ancak, yukarıda bahsi geçen işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan iş yerleri için ise, çevre temizlik vergisi ile ilan

ve reklam vergisi mükellefiyeti, bu iş yerlerince bizzat başvuru durumları haricinde oluşturulamamaktadır.

Yapılan incelemede; Belediye sınırları içinde faaliyet gösteren 3572 sayılı Kanun'un 2'nci maddesi kapsamındaki iş yerleri için ilan ve reklam vergisi ile çevre ve temizlik vergisi mükellefiyetinin tesis edilmediği; bu nedenle belirtilen iş yerlerinden söz konusu vergilerin tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Belediyenin öz gelirlerinden olan söz konusu vergilerin tahakkuk ve tahsilat oranının yükseltilmesi için periyodik olarak aktif işyerlerine ilişkin verilerin vergi dairesinden/mal müdürlüğünden temin edilerek çapraz kontrollerin yapılması, birimler arası entegrasyonun sağlanarak vergilendirme süreçlerinin sistematik hale getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: İmar Mevzuatına Aykırı Yapılaşmaların Önlenmesine Yönelik Çalışmalardan Yeterli Sonuç Alınmaması

Belediyenin yetki sınırları içerisinde yer alan imar mevzuatına aykırı yapılaşmanın önlenmesi amacıyla yapılan çalışmalardan yeterli sonuç alınmadığı görülmüştür.

Kaş Belediyesinin sorumlu olduğu alanda 3194 sayılı İmar Kanunu'na aykırı yapılaşmayla ilgili olarak Belediye tarafından şikayetler ve resen yapılan denetimler sonucunda imar mevzuatına aykırılıklar tespit edilerek tutanak altına alınmaktadır. Ancak Belediye yetki alanının genişliği ve personel yetersizliği gibi nedenlerle kaçak ve imara aykırı yapılaşmayla mücadelede etkin ve yeterli denetim yapılamamaktadır.

Bu çerçevede Belediye tarafından tespit edilen kaçak yapılar mühürlenerek İmar Kanunu'nun 42'nci maddesine göre idari para cezası uygulanmaktadır. Mahkemelerce imar kirliliğine neden olma suçundan mahkûmiyet cezası alan kişilerin idari para cezaları ise İmar Kanunu'nun 42'nci maddesi hükmü gereğince iptal edildiğinden bu durum idari para cezalarının imar mevzuatına aykırı yapılaşmanın önlenmesindeki etkisini azaltmaktadır.

Belediye tarafından faaliyet sınırları içerisinde muhtelif mahallelerde tespit edilen 3.162 adet ve toplam 635.881,72 m² kaçak ve imara aykırı yapıların yıkım kararlarının uygulanmasına yönelik olarak 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 19'uncu maddesine göre "Kaş İlçesi Sınırları İçerisinde Kaçak ve İmara Aykırı Yapıların Yıkımı İş'i" adı altında açık ihale usulü ile 18.05.2023 tarihinde ihaleye çıkmış olup katılım olmadığından ihale iptal edilmiştir.

Sonuç olarak Kaş Belediyesi yetki sınırları içerisinde devam etmekte olan imar mevzuatına aykırı yapılaşmanın önlenmesi ve bu konuya ilişkin sorunların giderilmesi amacıyla yetkili kurumlar tarafından sürecin etkin bir şekilde yönetilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

Nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması nedeniyle Bütçe emanetleri hesabına kaydedilen giderlerin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun; “Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar” başlıklı 34'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında;

“Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir.”,

“Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları” başlıklı 61'inci maddesinin 6'ncı fıkrasında;

“Muhasebe yetkilileri, 34 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur...”

hükümlerine yer verilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320 Bütçe emanetleri hesabına ilişkin “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 249'uncu maddesinde ise;

“... ”

b) Bütçe emanetlerinden yapılacak ödemeler

Bütçe emanetine alınan tutarlardan gerek mali yıl içinde, gerekse yılı geçtikten sonra yapılacak ödemeler için muhasebe işlem fişi düzenlenir. Bütçe emanetlerine alınan tutarlar muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödenir. Tutarın emanete alınması

sirasında istihkak sahibine verilen veya istihkak sahibine verilemediği için muhasebe biriminde saklanan muhasebeleştirme belgesinin bir nüshası muhasebe işlem fişine bağlanır. Emanete alınan tutar bir defada ödenemediği takdirde, daha sonra yapılacak ödemelere ilişkin fişe, ilk ödemeye ait fişin yevmiye tarih ve numarası yazılır.”

Denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; idarelerin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde alınan mal veya hizmet karşılığı tutarlar 320 Bütçe emanetleri hesabına kaydedilir ve ödemeler giderin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirilir. Emanet hesapta izlenen giderlerin ödenmesinin, kayda alınma sırasına göre gerçekleştirilmesinden muhasebe yetkilileri sorumludur.

Belediyenin 320 Bütçe emanetleri hesabından yapılan ödemelerinin incelenmesi sonucunda; yukarıdaki mevzuat hükümlerine aykırı olarak, ödemelerin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı, bazı ödemelerin 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kayıt edilmesinden 3-4 ay sonra ödemesinin gerçekleştiği, bahsi geçen ödemelerden daha sonra 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alınan tutarlardan bazılarının ise aynı hafta içerisinde ödemesinin gerçekleştiği tespit edilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca 320 Bütçe Emanetleri Hesabından yapılan ödeme işlemlerinin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Büyükşehir Belediyesinden İlçe Belediyesine Aktarılması Gereken Otopark Yerlerinin İşletilmesine İlişkin Gelirin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Büyükşehir Belediyesi tarafından araç park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirlere ilçe belediyelerine gönderilmesi gereken paya ilişkin alacağın tahsili için gerekli takip ve başvuru yollarının kullanılmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun “Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları” başlıklı 7'nci maddesinin (f) bendinde; karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumlulukları arasında sayılmıştır. Kanun'un “Büyükşehir belediyesinin gelirleri” başlıklı 23'üncü maddesinin (f) bendinde de yukarıda belirtilen hükme göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin %50'sinin ilçe ve ilk kademe belediyelerine nüfuslarına göre dağıtılması düzenlenmektedir.

Yine 23'üncü maddenin takip eden ikinci fıkrasında; büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin birbirlerine ödemeleri gereken tutarların zamanında ödenmemesi durumunda, ilgili belediyenin talebi üzerine söz konusu tutarların İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etme ve işletme, işletirme veya kiraya verme görevleri büyükşehir belediyelerine ait olup buraların işletilmesinden elde edilen gelirlerin %50'sinin Büyükşehir Belediyesi tarafından ilçe belediyelerine nüfusları oranında aktarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen araç park yerlerinden elde edilen gelirlerden, Belediyeye verilmesi gereken payın aktarılmadığı ve Belediyenin de bu alacağın Büyükşehir Belediyesinden tahsili için gerekli tüm takip ve başvuru yollarını kullanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında her ne kadar, Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin cevabi yazısına atıfta bulunularak Büyükşehir Belediyesince işletilen herhangi bir park ve otopark yeri geliri bulunmaması nedeniyle herhangi bir işlem yapılmadığı ifade edilmiş olsa da; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun yukarıda yer verilen ilgili maddesinde araç park yerlerini tespit etmek, işletmek, işletirmek veya kiraya verme yetkisinin Büyükşehir Belediyelerine ait olduğu belirtilerek, otoparkların sadece Büyükşehir Belediyelerince işletilmesi değil, aynı zamanda 3. kişilere işletirilmesi veya kiraya verilmesi de kapsama dahil edilmiştir. Bu nedenle Büyükşehir Belediyesince işletilen otoparklar olmasa dahi bu yetkinin devredilmesi, kiraya verilmesi sonucu elde edilen gelirlerin de bu nitelikte bir gelir olduğu açıktır.

Sonuç olarak, Büyükşehir Belediyesi tarafından araç park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirlerden Belediyeye aktarılması gereken payın tahakkuk ve tahsili ile ilgili olarak Büyükşehir Belediyesi ve/veya Büyükşehir Belediyesinden mahsuben tahsili için İller Bankası nezdinde gerekli işlemlerin yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Müze Giriş Ücretlerinden Alınması Gereken Belediye Paylarının Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde işletilen müzelerin giriş ücretlerinden alınan paylardan Kaş Belediyesine aktarılması gereken tutarların takip ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay" başlıklı mükerrer 97'nci maddesinde;

Cumhurbaşkanlığına bağlı milli saraylar hariç belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzelkişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin %5'inin belediye payı olarak ayrılacağı,

Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer (27.6.1984 gün ve 3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirde Büyük Şehir Belediyelerine) belediyesine ödenmesinin mecburi olduğu,

Büyükşehir Belediyelerince tahsil edilen payın yüzde 75'inin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılacağı,

Hüküm altına alınmıştır.

Mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde belediye sınırları içerisinde işletilen müzelerin giriş ücretinin yüzde 5'inin büyükşehir belediyelerine aktarılması, aktarılan tutarın yüzde 75'inin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılması gerekmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir belediyesinin gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinde ise, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyelerinin; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutarın, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Ancak yapılan incelemede, Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde Antalya Müzesi, Alanya Müzesi, Side Müzesi, Aspendos, Xanthos ve Patara gibi pek çok müze ve ören yeri bulunmasına rağmen Büyükşehir belediyesi tarafından Kaş Belediyesine herhangi bir pay aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında her ne kadar, Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin cevabi yazısına atıfta bulunularak Kültür ve Turizm Bakanlığının 03.06.2021 tarih ve E: 14299507 sayılı yazısı ekinde bulunan listede Kaş İlçesine ait müze olmaması sebebiyle aktarılacak herhangi bir pay bulunmadığı, bu nedenle herhangi bir işlem yapılmadığı ifade edilmiş olsa da, Bulguda yer verildiği üzere; Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde pek çok müze ve ören yeri olmakla birlikte, ilgili yasal düzenlemeye göre Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilen müze giriş bedellerinin nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılması gerekmektedir. Ayrıca, Danıştay 9. Dairesinin hem 11.12.1991 tarihli ve E.1991/1456, K.1991/4138 sayılı hem de 04.02.1997 tarihli ve E.1995/2645, K.1997/363 sayılı Kararlarında her türlü müze tabirinin kapalı yerler dışında eski eserleri ihtiva eden, özel koruma altına alınan, Kültür ve Turizm Bakanlığınca giriş ücretine tabi tutulan ören yerlerini de kapsadığı, dolayısıyla bu yerlerin giriş ücretlerinden de belediye payı ayrılması gerektiği belirtildiğinden, sınırları içerisinde Xanthos ve Patara gibi yüksek gelir potansiyeline sahip ören yerlerine sahip olan Kaş Belediyesi'nin bu gelirlerden mahrum kalması düşünülemez.

Sonuç olarak, Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilen müze giriş bedellerinden Kaş Belediyesine aktarılması gereken payın takibi ve tahsili için gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Kullanılan Muhasebe Programının Boş Yevmiye Bırakmaya ve Geriye Dönük İşlem Tesisine İmkân Vermesi

Kurum tarafından kullanılan muhasebe programı incelendiğinde; yevmiyelerin numaralandırılması ve tarihlendirilmesi işlemlerinin manuel (elle) yapıldığı, birleştirilmiş veriler defterinde boş yevmiye kayıtları olduğu ve geçmişe yönelik işlem tesis edildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel muhasebe kavramları ve ilkeler ile genel yönetim muhasebe standartları, kuralları ve uygulanması" başlıklı 42'nci maddesinde; kurumların muhasebesinin, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara

ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 43'üncü maddesinde ise; muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verileceği belirtilmiştir. Bu yevmiye numaralarının, gerek yevmiye defteri gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında esas olacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan Yönetmelik hükümlerine göre İdarenin yevmiye kayıtlarını müteselsil numaralandırarak düzenlemesi ve muhasebe kayıtlarındaki hataların sadece yeni muhasebe kayıtlarıyla düzeltilmesi gerekmektedir.

Belediyenin 2023 yılı yevmiye kayıtları incelendiğinde, 24 tanesi temel muhasebe alanlarında olmak üzere 3199 yevmiyede toplam 3759 adet geriye dönük işlem tesis edildiği ve muhasebe programının boş yevmiye bırakmaya imkân verdiği tespit edilmiştir.

Birleştirilmiş veriler defterinde ileriki tarihlerde kullanmak amacıyla boş yevmiyelerin bırakılması ve geçmişe yönelik muhasebe kaydı yapılması, mali tabloların içerdiği bilginin güvenilirliğini de olumsuz etkileyeceğinden, muhasebenin temel ilkelerine ve yasal düzenlemelere aykırılık teşkil eden bu tür uygulamalara yer verilmemesi, muhasebe programının manuel tarihlendirme ve numaralandırma yapma yetkisinin sonlandırılması ve sonradan tespit edilen eksik ya da hatalı kayıtların muhasebe ilkeleri ve ilgili yasal düzenlemelere uygun olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Mal Alımlarının Doğrudan Temin Limitlerinin Altında Kalmak Maksadıyla Kısımlara Bölünerek Yapılması

Belediye tarafından gerçekleştirilen bazı mal ve malzeme alımlarının, parasal limitlerin altında kalmak amacıyla, kısımlara bölünerek, açık ihale usulü yerine doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez.

Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez.”,

“Doğrudan temin” başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise;

“Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar, diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaseye ilişkin alımlar.”

Denilmektedir.

Kanun'da yer alan eşik değerler ve parasal limitlerin 1/2/2022 tarihinden itibaren uygulanması ile ilgili olarak, 25.01.2023 gün ve 32084 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2023/1 numaralı Kamu İhale Tebliği'nde 2023 yılında büyükşehir sınırı dâhilinde bulunan idareler için doğrudan temin limiti 431.810,00 TL olarak belirlenmiştir. Buna göre büyükşehir sınırı dâhilinde bulunan idareler, 431.810,00 TL altındaki ihtiyaçları için ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulüne başvurabileceklerdir. Yine aynı idarelerin söz konusu tutarın üzerindeki ihtiyaçları için ise ihale yapılması gerekmektedir.

Mal Alımlarına ilişkin ödeme emri belgesi ve eklerinin incelenmesi sonucunda çeşitli işlere ait alımların ihale usulleri yerine aynı tedarikçilerden 2023 yılı limiti olan 431.810,00 TL'nin altında kalınarak doğrudan temin suretiyle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Belediyenin rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla aynı nitelikte olan ve bütünlük sağlayan işlerini ihale yöntemiyle karşılaması ve doğrudan temin sınırlarının altında kalmak amacıyla aynı nitelikteki işleri kısımlara bölmek yerine ihale mevzuatına göre uygun ihale usulünü kullanarak ihtiyaçlarını karşılaması gerekmektedir.

BULGU 10: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım

işlerine ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2023 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; "*Bu Kanununun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.*" hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 1.439.543,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 431.810,00 TL'yi, diğer idarelerin 143.845,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlarını ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılayabileceği belirtilmektedir.

Buna göre Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ"ın "Genel esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında; Kanun'un 62'nci maddesinin (1) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği,

3'üncü fıkrasında ise Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet

alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı,

ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal alımları, hizmet alımları ve yapım işlerinde, aşağıdaki tablodan görüleceği üzere bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 10: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılan Alım ve Yapım İşlerinde Ödenek Sınırı Aşımı

Harcama Kalemleri	2023 Yılı Toplam Ödenek Tutarı (A) (TL)	Toplam Ödenegin % 10'u (Sınır) (B=A*%10) (TL)	22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL)	Sınırı Aşan Tutar (TL) (D=C-B)	Sınırı Aşan Tutar/Toplam Ödenek Sınırı (%)
			(C)		(D/B)
Mal Alımı	191.926.502,27 TL	19.192.650,23 TL	83.740.720,68 TL	64.548.070,45 TL	336,3
Hizmet Alımı	225.542.166,97 TL	22.554.216,70 TL	27.025.234,20 TL	4.471.017,50 TL	19,8234218
Yapım İşi	617.090.051,73 TL	61.709.005,17 TL	4.043.107,45 TL	0	0

Belediye tarafından 2023 yılı içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında gerçekleştirilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, her biri için ayrı ayrı bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'u tutarındaki sınırın, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşılması hususunun, 4734 sayılı Kanun ve ilgili Tebliğ hükümlerine uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 11: Sözleşmelerin Feshinde Teminatların Güncellenmeden Gelir Kaydedilmesi

Kurumca ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında sözleşmeleri akdedilen işlerin idarece feshedilmesi durumunda, yüklenicinin verdiği kesin teminatların toptan eşya fiyat endeksine göre güncellenerek gelir kaydedilmesi gerekirken güncelleme yapılmadan gelir kaydedildiği görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İdarenin sözleşmeyi feshetmesi" başlıklı 20'nci maddesi (a) bendi uyarınca; yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi halinde ayrıca

protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedilmesi ve sözleşmenin feshedilerek hesabının genel hükümlere göre tasfiye edilmesi gerekmektedir.

Anılan Kanun'un "Sözleşmenin feshine ilişkin düzenlemeler" başlıklı 22'nci maddesinin 2'nci fıkrasında ise; 19, 20 ve 21'inci maddelere göre sözleşmenin feshedilmesi halinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar Devlet İstatistik Enstitüsünce (Türkiye İstatistik Kurumu) yayımlanan aylık toptan eşya fiyat endeksine göre güncelleneceği ve güncellenen tutar ile kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların tutarı arasındaki farkın yükleniciden tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, sözleşme yükümlülüklerinin yükleniciler tarafından yerine getirilmemesi durumunda idarece sözleşmenin feshi yoluna gidilerek, sözleşmenin akdi aşamasında yüklenicilerden alınan kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların aylık toptan eşya fiyat endeksine göre güncellenip gelir kayıt işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; yüklenicilerin taahhütlerini ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi sebebiyle bazı sözleşmelerin feshedildiği, ancak fesih sonucunda Kanun'un 22'nci maddesi 2'nci fıkrasına göre Devlet İstatistik Enstitüsünce (Türkiye İstatistik Kurumu) yayımlanan endekse göre güncellenerek gelir kaydedilmesi gereken kesin teminatların güncelleme yapılmadan gelir kaydedildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında feshedilen sözleşmelere ilişkin gelir kaydedilecek teminatların mevzuata uygun olarak güncellenerek gelir kaydedilmesini teminen Mali Hizmetler Müdürlüğü ile ihale süreçlerini yürüten diğer ilgili birimler arasında entegrasyonun sağlanması gerekmektedir.

BULGU 12: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Belediyede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği

hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2023 yılında 1.683 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı

yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede Belediyede görev alan 386 işçiden 76'sının ise 50 gün ile 100 gün arasında, 15'inin 100 ile 200 gün arasında, 8'inin 200 ile 300 gün arasında kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Belediyede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İmar Mevzuatına Aykırı Yapılaşmanın Önlenememesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu durum 2023 yılı Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde "İmar Mevzuatına Aykırı Yapılaşmaların Önlenmesine Yönelik Çalışmalardan Yeterli Sonuç Alınmaması" başlığıyla bulguya konu edilmiştir.
Büyükşehir Belediyesince Kaş Belediyesine Gönderilmeyen Müze Giriş Ücreti Paylarının Takibinin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu durum 2023 yılı Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde "Müze Giriş Ücretlerinden Alınması Gereken Belediye Paylarının Takip ve Tahsilinin Yapılmaması" başlığıyla bulguya konu edilmiştir.

Büyükşehir Belediyesinden İlçe Belediyesine Aktarılması Gereken Otopark Yerlerinin İşletilmesine İlişkin Gelirin Takibinin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu durum 2023 yılı Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" Bölümünde "Büyükşehir Belediyesinden İlçe Belediyesine Aktarılması Gereken Otopark Yerlerinin İşletilmesine İlişkin Gelirin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması" başlığıyla bulguya konu edilmiştir.
Taşınır İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu durum 2023 yılı Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" Bölümünde "Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Bilanço Kayıtları Arasında Tutarsızlık Bulunması" başlığıyla bulguya konu edilmiştir.